

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gl., za pol leta 1 gl. 60 kr., za četr leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, hāt. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisil se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Vabilo k naročbi.

Z mesecem julijem začne se II. polletje in prosimo torej p. n. naročnike, katerim s tem dnevom poteče naročba na „Slov. Gospodarja“, naj se podvizajo nadalješnjo naročnino doposlati, da se jim ne pretrga ali pa ustavi dopošiljanje lista.

„Slov. Gospodar“ stane do konca leta 1 fl. 60 kr. in do konca septembra pa 80 kr.

Naročnina, nova in zaostala, naj se nam pošlje po poštnih nakaznicah, ker so take pošiljatve najbolj ročne.

Upravništvo.

Volitev, dolžnost.

V sredi volitev stojimo in preden pride prihodnji list v roke naših bralcev, bodo v kmečkih skupinah na Štajarskem volitve v dež. zbor že na konci, gotove. Mi imamo najboljše upanje, da zmagajo naši možje, kar se tiče slov. kmečkih skupin in tudi nemški naši sosedje imajo enako zaupanje. Bog daj, da se nam izpolni!

To pa tudi ni toliko, za voljo česar da stavimo dnes besedo o volitvah na prvo mesto. Da naši kmetje ne morejo voliti drugače, kakor se jim je v zadnjem oklici nasvetovalo, to je jasno in če komu ne bi tudi ugajalo vse, on ne sme in ne more, dokler noče biti izdajica koristi slov. ljudstva, voliti drugače. „Slov. društvo“ v Mariboru je storilo v tem oziru vse, kar se je dalo, da ustreže slov. volilem in upamo, da bodo gg. volilci veseli mož, katere jim nasvetuje za poslance. Vsi so z dušo in telesom za koristi svojih volilcev; žal, da ne morejo storiti za-nje vsega, kar bi radi.

Liberalni Nemci so v dež. zboru v Gradci v taki večini, da morejo naši poslanci le za-preke jim staviti, naj nas Slovencev ne ugonobijo do čista in storijo še vsaj tu in tam nekaj za-nje, da že ne bijó pravici preveč očitno v lice. Več se, dokler so razmere take, ne da doseči in prav zato moramo biti pri teh volitvah vsi ene misli, sicer še si to malo, kar

imamo doslej, napravimo, to pa po lastni trmi. Koliko pa so volitve ravno v tem oziru važne, to ni težko, da človek ugane.

Življenje človeka je njegovo in on lahko obrača z njim, kakor ga je volja, toda za vse to ga čaka odgovor, enkrat že tu pred svetom, potem pa še veliko bolj tam pred Bogom. Ta odgovor raztegne se tudi na volitve in na vse, ki imajo z njimi opravka. Dobre volitve, naj so potem že za kar koli, so lahko na blagor, slabe pa so gotovo na veliko škodo. Če torej vzamemo volitve, v katerih sedaj stojimo, volitve v dež. zbor, one so lahko v blaginjo celi štajarski deželi in iz česa se sestavlja ona? Iz blagostanja posamesnih delov, tedaj iz blagostanja prebivalcev in vseh naprav, ki skrbé za-nje.

Ali te naprave dobijo v roke dež. poslanci in njih večina odloči in določi, katere in kako se naj vzdržé te naprave. Da se izgodi to prav in po volji prebivalcev, to je na skrbi dež. poslancem in iz tega si lahko človek prešteje na prste, kedaj da to bode. To bode samo tedaj, ako so gg. poslanci previdni, pošteni, zastopni in kar potegne še najvišje, pravični možje. Človek bi tudi mislil, da so vsi oni gospodje, katere pošlje dežela v dež. hišo, taki ali skušnja kaže, da ni vselej tako. Izlasti ena vrsta poslancev žene zmerom svojo pesem, pesem o edino zveličavni nemščini in liberalnem napredovanji ter ne pomisli, da žali to veliko drugih in da krati drugim pravice, ne da jim daje zato pravih koristi. Katerim je treba kruha, njim daje kamenja.

Kar torej zadeva nas, ki ne pridemo lahko kedaj do večine v dež. zboru štajarskem, tudi težko kedaj z nemškimi konservativci, nam ne ostane druga, kakor da volimo vselej in volimo vselej po vesti, po dobrem prepričanju svojem. Naši poslanci sicer ne pridejo s polnimi rokami nazaj iz zbora, to je resnica ali resnica je tudi, da bi bile stvari še vse huje, kakor so doslej, ko bi ne imeli njih v zboru. Oni branijo naše

pravice in zagovarjajo naše terjatve, vsi mirno pa vztrajno. To pa izda, vsaj s časom in če tedaj tudi ne pridemo skokoma do svojih pravic in do blagostanja, kar ga ima gledé na naše razmere dež. zbor v rokah, prej ali slej nam to ne iz ostane ali to le tedaj, če se mi sami ne zanemarimo, to se pravi, če mi storimo vselej svoje dolžnosti in izmed le-teh ni zadnja volitev. Več, ko jih pride k volitvi in bolj, ko so pri njej moške zavedni, večje bode tudi veselje in zdatniše delovanje g. poslanca. In tako kličemo slov. volilcem:

Bog daj veselje zmage!

Vzglyedna občina.

Velika Pirešica, dne 6. junija.

(Konec.)

Veliko-Pireška občina sme pač ponosna biti, ker v tako kratkem času in kako se je vse sprevrglo v njej. Tukaj, kjer je bila še pred 4 leti najhujša nemškutarija doma, in nemčurji še mislili niso, da bi kedaj tudi kak Slovenec kaj ziniti smel, je zdaj kar na enkrat vse drugače. Moške so se sprebudili, so se zavedli, da so Slovenci, in kolikor dalje so poprej spali v nemčurstvu, v nevednosti, toliko bolj se zdaj zavedajo svojega poklica kot Slovani, toliko bolj energično terjajo zdaj svoje pravice, ktere grejo nam Slovincem po božjih in človeških postavah.

Tukaj, kjer se je poprej uradovalo vse v ptujem občanom in županu nerazumljivem nemškem jeziku, uraduje se zdaj z vsemi strankami in uradi vse v lepem slovenskem jeziku. Okrožna sodnija v Celji se je sicer protivila in ni hotela slovenski naši občini tudi slovensko dopisovati, in treba jo je bilo dvakrat visokemu c. kr. justičnemu ministerstvu naznaniti, kako da kljubuje; a zdaj, ko je od zgoraj se ji namignilo, da naj bode pametna, saj vidi, da je v sredini med Slovenci, zdaj pa zna tudi ta gospa lepo slovensko.

Za našo občino pa le samo, to se naj zapomni; druge morajo zato same prositi. Tako se je sicer nam odpisalo iz Dunaja, ker smo za vse občine v celem okraji se drznili prositi, da bi okrož. sodnija in druge oblasti slovensko občevala z njimi. No, pa mi smo že za en korak naprej; druge občine naj pa skusijo za nami priti, saj vse gre, le malo srca, pa je! Toda še kaj si je izmislila občina Velika Pirešica, ali njeni zastop. Tačas, ko so druge občine prosile za slovenske šole v svojem okolišču, je naš zastop kar naravnost ugovarjal zoper odlok visokega c. kr. deželnega šolskega sveta od 22. svečana 1887 št. 823 in sicer na visoko c. kr. ministerstvo za uk in bogočastje. In čez dve leti, dne 28. marcija t. l. pod št. 15.992 je visoko c. kr. učno ministerstvo blagovolilo izreči, da je pri-

tožba občine na pravem mestu; in da se bode zgorejšnji odlok c. kr. deželnega šolskega sveta tako popravil, da bode nemški jezik le kot neobvezni predmet za one otroke, kojih stariši ali varuhi to zahtevajo. Ali se ne pravi tukaj: „da korajža velja?“ To ni kaj malega, da se upa ena slovenska občina ali nje zastopstvo kar tako, meni nič tebi nič nad odloke deželnega šolskega sveta ali pa nad c. kr. okrožno sodnijo, in njej ni prav, kar je onim ljubo.

Toda mi smo bili v pravici, in postava je na naši strani, in pod to postavo so tudi vse c. kr. oblasti ter je prekoračiti ne smejo. Vzemite si izgled, občine slovenske in vi moške, kateri v njih zastopih sedite, pa terjajte tudi vi Vaše pravice povsod, kjer jih nimate. Terjajte pa odločno in stalno, ne za eden las se ne premakniti; in vse bodele dobile vaše pravice. Ako jo je dobila občina Velika Pirešica, zakaj pa bi je vi ne? Mi Slovenci nismo kar za to v Avstriji, da bi plačevali davke in dajali naše sinove k vojakom; ampak mi smo tudi za to tukaj, da nas drugi spoštujejo kot zveste in pokorne državljane, ter da vživamo tiste pravice, kakor drugi narodi. Ako je vlada tako skopa, da nam neče radovoljno, kar bi nas sicer prav v srce veselilo, dati naših pravic, in nas spoznati, da smo vendar-le tudi avstrijski državljani in nas napraviti drugim narodom enake, tedaj pa moramo mi to tako dolgo tirjati na postavnem potu, da vse, čisto vse zadobimo, kar nam že itak davno gre, to je, naše državljanske pravice, enake Nemcem.

Le prav dobro naj se gleda povsodi, da pridejo vrli slovenski moške v občinske zastope naše, in vsi naj potem delajo po izgledu Velike Pirešice, pa bode kmalu imela naša mila domovina čisto drugo lice; in ne bode se nam treba več uklanjati pod tujčevo peto.

J. K. Savinjski.

Gospodarske stvari.

Cena sadju na debelo.

Na Dunaji je do 2. junija 1890 cena sadju bila ta-le: Črešnje 20—40 kr. za kilo, višnje 25—34 kr., jagode hostne 1—3 gld. za kilo, jagode vrtne 60 kr. do 8 gld. 100 komad.

Čebulj.

Kdor hoče čebulj obdržati skozi zimo, do druge žetve, njemu prihaja to velikrat težko, kajti čebulj rad požene v spomladi in tak potem ni več veliko za rabo. Da se to ne izgodi, za to je bojda pomoči in sicer se to napravi brez velike težave. Čebulja se vzame namreč toliko, kolikor ga mislimo shraniti za poznejši čas ter se dene v žakliček. Ta se zaveže na

trdno, potem pa se obesi v dimniku. Ako ostane nekaj dni, a ne sme biti to predolgo, v dimu, potem ostane čebulju okus dober, kakor je bil, vendar pa so se mu umorile bilke ter zato ne požene več, če ga tudi hranimo leto in leto.

Sejmovi. Dne 20. junija v Vitanji. Dne 21. junija v Koračicah. Dne 23. junija v Sevnici in v Šoštanji. Dne 24. junija v Št. Juriji na Tabru, pri sv. Janži na Dr. polji, v Konjicah, v Št. Lenartu v slov. gor., v Ribnici in v Laškem trgu.

Dopisi.

Iz Gradca. (Društvo „Triglav.“) Akad. društvo „Triglav“ priredilo je v nedeljo, dne 1. rožnika, izlet v prijazni trg Središče, ter je ob enem praznovalo razvitje svoje nove zastave. Predno pa natančneje opišem to slavnost, upam, da ugodim čestitim bralcem, ako povem, kako se je rodila misel, da si „Triglav“ pripravi društveno zastavo. — Lansko leto priredili so „Triglavani“ v skupini drugih Slovanov visokošolcev izlet v prijazni Ormož. Vsem ostal nam bode gotovo v najlepšem spominu trenotek, ko izreče neka rodoljubna gospica v Ormožu željo, kako lepo bi vendar bilo, ako bi imeli Triglavani društveno zastavo, okoli katere bi se zbirali, kedar pridejo obiskat domača tla. In še isti dan utrdile so narodne gospice željo s tem, da so z lepim doneskom položile temelj tej ideji. Priskočili so še drugi rodoljubi in rodoljubkinje z lepimi darovi, in — ni še leto minolo — „Triglav“ se more ponašati s krasno zastavo, darilom slovenskega naroda. Težko nam je bilo pričakovati onega slovesnega dne, na katerega bi se imela vršiti naša najvažnejša in najsijajnejša slavnost. Pa napočilo je tudi jutro 1. rožnika. Ob rani uri že zbrali smo se na južnem kolodvoru Triglavani kolikor mogoče polnoštevilno in z nami bratje Hrvati in dični njih tamburaški zbor, potem zastopniki akad. društev „Slovenija“ in „Stražilovo“. Zasedli smo železniški vlak, tamburaši so udarili ob glasne strune, in veseli odrinili smo proti jugu, hrepeneči gledati skoraj lepa slovenska tla. Dospevši na Pragersko pozdravila sta nas odposlanca iz Središča, gg. Šulek in Kosi. Po zaužiti malici drdrali smo hitro naprej proti našemu potnemu cilju. Na različnih postajah pridružilo se nam še je mnogo gospá in gospodičin, rodoljubov in prijateljev našemu društvu. Ob 11. uri odkril se je našim očem prijazni, z zastavami bogato okrašeni trg Središče. — Vsprejem na Središkem kolodvoru bil je, slava rodoljubnim Središčanom, kljubu najhujšemu deževanju v resnici slovesen. Pričakovali so nas: Središki odbor za izlet, slavni zastop Središki, gosa kumica dr. Geršakova in gospice družice

naši zastavi, Ljubljanski „Sokol“ z zastavo, hrvatsko pjevačko društvo „Vienac“ z zastavo in požarna bramba z godbo. Predsednik „Triglava“ izroči gospej kumici lep šopek iz svežih rož. G. župan Zadravec pozdravi nas v imenu trga Središča, g. Robič kot predsednik slavnostnega odbora. Na pozdrave, vsprejete z navdušenimi živio-klici zahvali se predsednik „Triglava“ g. Kotnik. Okrašeni s šopki, ki so nam nje delile belo oblečene deklice, podali smo se v bližnjo podružnico in smo tam prisostovali sv. maši. Iz cerkvice šli smo med sviranjem dveh godeb in pokanjem topičev v prostorno, slavnostno okrašeno „kolibo na pašniku“. Moram še tukaj tudi omeniti, da so bile hiše po vsem trgu okrašene z vihrajočimi trobojnicami in zelenimi vencí, in da smo šli potoma v trg skozi dva krasna slavoloka, nam v čast postavljena. Ob 1. uri popoldne pričelo se je razvitje zastave. Ko so se na slavnostnem odru razvrstili v polukrogu gosa kumica, gospice družice in zastopniki različnih društev, povzel je besedo g. deželni poslanec dr. Jurtela. Z živimi besedami opisoval nam je bivši predsednik našemu društvu pomen zastave, ter nas opominjal, da naj bode naša ljubezen do naroda čista, globoka, goreča, kakor so čiste trobojne barve na krasni zastavi, in da nam bodi zastava, ki jo nam poklanja v dragocen spomin ves narod slovenski, vedno tudi zastave „Slave“. Za tem govorom pristopila je gosa kumica dr. Geršakova, ter zabila prvi žebelj v novo našo zastavo, izrekši željo, naj bi ta navdušenost za napredek premilega naroda, kojega gojé „Triglavani“, zbirajo se okoli nove zastave, ostala vsem članom „Triglava“ tudi v bodočnosti. Za tem zabijali so žeblje gosa dr. Spešičeva, podarivši krasen trak, potem gospice družice, g. župan Zadravec, poklonivši dragocen trak, in zastopniki različnih društev. Zadnji žebelj zabije predsednik „Triglava“ ter vsprejme zastavo iz rok mil. gospe kumice zatrijuoč, da bode „Triglav“ vedno neomadeževano ohranil zastavo svojo, ki mu bode vodnica v vsem njegovem delovanju, sebi na čast, narodu v blaginjo in korist. Zdaj poljubi najmlajša sestra starejše svoje družice, namreč zastave pričujočih društev. Po razvitju zastave podali so se Triglavani na pokopališče Središko, kjer so na grob Frana Sajnkoviča, nekdanjega svojega podpredsednika, položili venec z napisom: „Društvo Triglav — Svojemu članu“. G. Rakež se zatem spominja v ginljivem govoru ranjkega Triglavana in pevski zbor zapoje žalostinko „Nad zvezdami“.

(Konec prih.)

Iz Jarenine. (Kmečko bralno društvo.) Prijazne Slovenske gorice in doli je majnik zopet ogrnil s prelepo pisanim plaščem duhtéčih cvetlic. Ena med njimi je pa letos nova, in ta je najlepša med vsemi. Bele, goste

koreninice ima, modro krepko steblice in krasan, ko jutranja zora, rdeči cvet. Kar majnik cvetja prinese, ga jesen zopet otrese. Aho Bog z nami, te belo-modro-rdeče cvetke pa ne bo jesenska slana vmerila. Bog živi naše novo bralno društvo, ki je dne 11. maja stopilo prvi korak v javno življenje. Od vseh strani prekrasnih Slov. goric prihiteli so domoljubi k zborovanju, ki se je prav odlično obneslo. Slavna Mariborska čitalnica ž njenim predsednikom na čelu, bila je zastopana v desetorici. Našega društva pomen je g. Radoslav Pipuš, pravnik na Dunaju, z živo besedo prav dobro naslikal ter dokazal, kako zelo nam je treba napredovati v vseh strokah kmetijstva, ako nočemo zaostati za drugimi podjetnimi narodi. Ako človeški rod ne bi bil v omiki napredoval, moral bi se živiti ob samem surovem sadji, kakor nekdanj. Pristopilo je društvu okoli 70 udov. V odbor so bili enoglasno voljeni sledeči možje: g. Leopold Zupanič, kmet, predsednikom; č. g. Fr. Murkovič, kaplan, podpredsednikom; g. Ig. Zupanič, kmet, denarničarjem; gosp. Svitoslav Hauptmann, učitelj, tajnikom; g. Jakob Rošker, kmet, odbornikom; g. Jožef Wenger in Jožef Jager, kmeta, pa odbornim namestnikom. Mnogo udov je društvu po 1 gld. darovalo, č. g. dekan Jareninski še vrh tega bralno izbo, č. g. upravnik na Jareninskem dvoru pa celih 5 fl. Nekaj pristopnikov je udnino za 2 leti naprej platilo, dva vrla Šentiljčana pa za 5 let. G. Ig. Zupanič, podaril je društvu 50 dobrih knjig. Vsem blagim dobrotnikom Bog plati! G. Muršec, kmet od sv. Ilja, spodbujal je sadjarje iz Slov. goric, naj bi se nekako zedinili ter svoje zlahtno sadje, kedar pridejo kupci iz tujine, vsi drago cenili. Navzoči narod razveseljeval je 30 mōž broječi vrli pevski zbor iz Jarenine. Slava vsem udeleževancem iz sosednjih župnij, slava Jareninčanom!

Iz Cirkovec. (Ogenj v dveh vaséh.) Strašen in nesrečen je bil za Cirkovce dan 11. t. m. Ob 10. uri dopoludne se je vnelo sredi vasi nekemu kmetu gospodarsko poslopje, ko je najbolj jug pihal in je bilo vse na travnikih ali na polju. V nekaterih minotah je bilo v plamenu 12 hiš z gospodarskimi poslopji vred in pri 8 posestnikih gospodarska poslopja. Farovž, cerkev in šola bili so v največi nevarnosti, kajti na vseh štirih stranéh je gorelo in je streha na zvoniku že tlela tako, da so jo komaj in komaj rešili. Pa ni še minolo pol ure, kar se zasliši glas: „Tudi v Spod. Jablanah gori!“ „Kako to, ker je četrt ure proti jugu-zapadu oddaljeno?“ Kmalu je bilo vse prepričano, da je prežalostna resnica. V Cirkovcih je menda, kakor skoro vse govori, ognja neki otrok kriv; v Spodnjih Jablanah, kjer je do tal zgorelo 10 hramov z vsemi gospodarskimi poslopji, pa je sum takoj letel na neko bogato

ali malokdaj trezno gospodinjjo, ki je zdaj že pod ključem. Hotela se je na taščo maščevati, a pri tem je le druge spravila v največo revo; da, neka 81letna žena bi bila zgorela, ako je ne bi bil rešil Št. Lovrenški trgovec g. Turin. Obžalovanja in dejanskega sočutja vredni so pogorelci obeh vasi, čeprav so razun enega vsi zavarovani, ker vničeno jim je več gospodarskega orodja in mnogo živine. Da še ni bilo večje škode, gre zahvala ljubemu Bogu, pa tudi sosedom, zlasti pa vrlemu orožniku z Gore, g. Grušovniku, gg. učiteljem in neustrašenim gasilcem iz Polskave in Hoč, ki so hitro na pomoč prihiteli in si zaslužili očitno priznanje in hvalo!

Od sv. Jurija ob Taboru. (Bralno društvo.) Pri nas se je sklenila dne 1. junija ustanovitev „kmetijskega bralnega društva“. Osnovni zbor se je vršil v navzočnosti mnogobrojnega občinstva, katero je radostno pozdravilo lepo namero, čuteč že dalje časa živo potrebo jednakega društva. Kakor ima pa vsaka stvar, bodi-si še tako koristna, prijatelje in nasprotnike, tudi nameravano društvo ni brez slednjih. Zlasti se je od neke najmanj pričakovane strani s pravcatim parom in skorej na nepostaven način proti njega osnovi delalo. Upamo vendar, da tudi to nasprotovanje zgine, ko se sprevidi lepi namen društva: „Budimo sebe in druge ter vadimo se v lepem, dobrem in koristnem“.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. V ponedeljek se je nadvojvodinja Mar. Valerija, najmlajša hči svitlega cesarja, odpovedala v pričo najvišje gospōde vsem pravicam do cesarske časti ter sta ona in nje visoki ženin, nadvojvoda Franc Salvator podpisala ženitbeno pogodbo. Nju poroka bode bojda dne 31. julija. Se ve, da se veselijo vsa avstrijska ljudstva te vesele prigodbe v cesarski rodbini. — Posvetovanje v delegacijah vršé se prav mirno in ima minister za zunanje zadeve, grof Kálnoky z njima lahko delo, nekaj zaprek pa je bilo že pri ministru drž. vojaštva, fzm. Bauerji, ker so nekateri delegatje, najbrž nemški liberalci, neke besede g. ministra napačno razlagali ter se je to celo v novine poročalo. — V nemški delih štajarske dežele napenjajo liberalci vse sile, da bi tudi v kmečkih skupinah zmagali pri volitvi dež. poslancev. Na srečo pa so nemški kmetje trdni in zanesljivi ter poznajo liberalce do volje, zakaj in kedaj so prijazni s kmeti. Vse eno pa v dveh, tréh volilnih okrajih ni gotovo, če zmagajo konservativci. — Koder napravlja k o r o š k a „Straža“ volilne shode, povsod se pokaže, da se slov. Korošec rad vname za pravice slov. jezika; treba je samo, da se

podučí o njih. Nemškutar je le neumnež — tak, ki se izogiblje poduka. — Ali bodo koroški konservativci nastavili kje kandidate za dež. zbor, to še ni gotovo, kajti v tem oziru se je veliko zamudilo v prejšnjih letih in liberalci so se trdno zasedli skorej v vseh volilnih okrajih. — Na c. kr. realki v Ljubljani imajo tudi poduk za rokodelske učence. To je sicer dobro, ali malo je pametno, da se podučuje tam vse le v nemškem jeziku, ko so učenci skorej brez izjeme slov. dečki. — V Kranji se pripravljá hranilnica in tudi rimsko kopaljšče. Oboje utegne biti za mesto velika dobrota. — Slov. rodoljubi na Primorji so vložili prošnjo do vis. naučn. ministerstva, naj se vpelje na c. kr. gimnaziji v Gorici v nižjih razredih slov. podučevanje, toda doslej še ni odgovora na prošnjo. Dobri reči je pač treba časa! — Mestni zastop v Trstu skrbi dobro za poitalijančevanje okolice; skorej na vsaki ljudski šoli vzdržuje laške vzporednice, da-si so otroci sami vsi le slov. starišev. Za šesto župnijsko cerkev v Trstu, če je je tudi sila treba, mestni očetje nimajo denarja, za poitalijančevanje pa se jim ga ne zdi škoda. — V Pazinu se nekaj laških gospodičev obsodili precej ostro, ker so spomladí grdo napadli necega duhovnika za to, kar ni lahon. Prav jim bodi! — Princ Battenberg, prej bolgarski knez, misli si na Hrvaskem nekje kupiti graščino in pravi se, da zato, naj mu ne bode predolga pot v Bolgarijo. — Ogerska se pripravlja na tisočletnico. L. 1894 bode namreč 1000 let, odkar nosi vsak ogerski vladar kraljevo krono. — V Tarnopolu so imeli rusinski rodoljubi velik shod ter so sklenili prositi pri svitem cesarji, naj jim vlada pomaga do taciš šol, v katerih se učé otroci potrebnih reči v domačem, rusinskem jeziku. Prošnja je brž pravična.

Vunanje države. Kardinal Rampolla je v imenu sv. Očeta v Rimu razposlal okrožnico vsem katol. vladam ter je v njej razkril one težave, katere dela ital. vlada sv. Očetu segajoč v pravice kat. cerkve. — Finančni minister Italije je letos v hudih zadregah, ker mu primanjkuje za 57 milj. denarja, ali eno še mu ostaja — upanje, da bode prihodnje leto bolje. Mogoče, pa ni veliko verjeti na tako upanje! — Pri Valenciji, velikem mestu v Španiji, je nastala bolezen, ki je čisto podobna koleri ali pa je prava kolera. To bi bilo strašno, če bi bila kolera že v Evropi! — Na Francoskem republika nima nič kaj mirú ter se ji prikazuje sedaj nova „črna pika“, princ Viktor, iz rodbine Bonaparte. On hoče cesarsko krono; sedaj pa še ni nevarnosti, da jo dobode. — V Belgiji so liberalci pri zadnjih volitvah propadli, zato pa so potlej razgrajali zoper konservativne volilce. Taki so liberalci! — Angleška vlada še ima vedno s svojim

drž. zborom sitnobe gledé na irsko postavo. Ta bi brž najraji celo stvar vrgel pod klop. Postava sicer ne obeta veliko za irsko ljudstvo, vendar pa vsaj nekaj in bi bilo torej škoda, če ne pride v veljavo. — V nemškem drž. zboru tirja vlada postavo, ki ji dovoljuje večje število vojakov, tudi v miru. Gospôda se drži v tem sicer „kislo“, vendar pa ni dvoma, da se sklène postava. — Kancelar Caprivi spremlja gotovo cesarja Viljema II., ako pojde ta obiskat ruskega carja. — Po zapadnih delih Rusije so jeli skorej siloma léviti Nemce in Poljake v Ruse ali če kje, v tem ne izda sila, vsaj za dalje časa ne. — V Bolgariji so se sprli ministri med seboj in sta dva odstopila, dr. Stransky in Salabušev. To ne pomenja nič kaj dobrega v deželi, v kateri še ni reda nikjer veliko. — Prejšnji kralj Srbije, Milan Obrenović ostane bojda stalno v Belemgradu; ne zaupa pač prav ljudem, da bodo kralju Aleksandru dolgo zvesti. — Turška vlada ne more spraviti toliko denarja v kupe, da bi redno plačevala, kar je Rusom na dolgu; volje pa pač tudi nima preveč za to. — Na otoku Kreta je bila še zopet rabuka, ker je turški častnik umóril necega kristijana. Za čas so nadušili še ustajo. — V Afriki ste si prišli dve evropski državi, Anglija in Nemčija, navskriž, ker bi vsaka rada ves dobiček za-se, nič ali le malo pa ga pusti drugi. Nekaj časa bode med njima že prepír v tej reči, druga pa ne bode iz tega. — Najnovejšo republiko v Ameriki, Brazilijo je francoska republika že pripoznala, druge države pa še tega niso storile. One že vedó, zakaj ne, pri francoski republiki pa je to priznanje malo, prav malo vredno.

Za poduk in kratek čas.

Potovanje v Otizo.

(Spisal F. R.)

(Konec.)

Na to mi je on odgovoril, da v Madjarskejšolska postava tega učiteljem ne vелеva, kajti madjarski narod je itak dovolj naroden: madjarska mladež sesa narodno čuvstvo že iz maternih prsi!

Majka Slovenija, kedaj boš pa ti porajala takove hčerke?

Tudi una prislovica: „kjer bolje, tam dalje“, me je ne malo razburila, in vprašal sem ga tedaj: za koliko je on v Madjarskejš na boljsem, kakor je bil v Slovenskejš. Na to mi je rekel, da ima v Madjarskejš trikrat toliko letne plače, kakor je je imel v Slovenskejš.

Nekoliko časa smo še se potem pogovarjali o šolskih razmerah madjarskih in slovenskih, pa vse to utegnulo bi te, dragi čitatelj, dolgočasiti. Pustiva tedaj naše pogovore iz misli,

pa premotriva raje plače slovenskih učiteljev, da bova videla, koliko jim koncem leta preostaja težko zasluženih grošev, in da bova mogla potem preračunati, za koliko je gospod Murkovič v Madjarskej na boljsem, kakor je bil v Slovenskej.

K Slovenskej pripadajo nastopne dežele: Kranjska, Primorska, južni del Koroške in južni del Štajarske. Vse te dežele imajo 926 slovenskih šol, na katerih službuje blizo 3000 slovenskih učiteljev. Vsi ti učitelji pa nimajo enake plače, kajti nekatere dežele plačujejo svoje učitelje boljše, druge slabše. Pa tudi učitelji, ki službujejo na enej in istej šoli, nemajo enakih letnih plač. Da pa bomo prilično prav pogodili, vzemimo deželo Kranjsko, katera leži nekako v sredini imenovanih dežel ter z ozirom na druge dežele tudi svoje učitelje po srednje plačuje. Vse učiteljske plače so razdeljene v 4 plačilne vrste. Učitelji v prvej plačilnej vrsti dobodo na leto 600 gld., v drugej vrsti 500 gld., v tretjej vrsti 450 gld. in uni, ki so v štrtej vrsti, samo 400 gld.

Kako izhaja učitelj, ki je oženjen in ima recimo, dva otroka in mora vse, kar je več vredno kot jeden las, kupiti, s 500 ali pa uni s 400 gld. na leto, to si naj preračunijo tisti, ki radi preračunjajo, koliko ur je učitelj v letu prost, in tisti, ki vedno trdijo, da je učitelj za svoj trud še predobro plačan. Vsem tem pa se usojam na tem mestu reči, da bi oni, ki se navadno pritožujejo, da jih boli želodec, ako bi na dan toliko ur delali, kolikor dela učitelj, ž njim popevali:

Kdor pridno dela,
Krompir mu diši,
Se vode napije
In celo noč spi!

Dan se je bil že nagnil. Bil je že skrajni čas, da smo se podali zopet v domačijo.

Domov peljali smo se po ravno istej poti, po katerej smo se vozili tje. Kaj posebnega nismo videli na povratku. Moje pripovedovanje gre tedaj h koncu.

Bilo je že precej pozno, ko smo se pripeljali na naš prijazni hrib. Preden smo se razšli, zapeli smo še pesen: „V domačiji“, katero tukaj potrpežljivemu bralcu podajam:

V domačiji je lepó,
Kjer Slovenci bivajo,
Kjer se vije bistra Šava,
Po planjavah teče Drava,
Kjer pokrajne krasne so,
Tamkaj, tamkaj je lepó!

Smešnica 25 France: „So-li tvoji žganci dobri?“ Julče: „So, ali tvoji niso dobri?“ France: „Ne, Julče; daj torej, meniva jih!“

Razne stvari.

(Častitim volilnim možem Ptujškega in Rogaškega okraja.) V petek, dne 27. t. m. zbirajo se volilni možje v Ptuji v narodnem domu ob 8. uri zaran. Volitev se vrši v slovenski šoli za gradom. Ob 9. uri morajo biti vsi volilci na volišči, da ne zamudé volitve volilne komisije, kar je imenitno. Na volilni certifikat naj nihče ne pozabi v dan volitve! Odbor pol. društva „Pozor“.

(Volilni možje za Ljutomerski, Ormoški in Gornje Radgonski okraj) zbirajo se dne 27. t. m. eno uro pred volitvo v gostilni gospoda Vaupotiča v Ljutomeru, od koder se potem podajo skupno na volišče.

(Gospodje volilci iz Brežkega, Sevniskega in Kozjanskega okraja) se povabijo, da se zberejo dne 27. junija v gostilni g. Heiderja v nekdanji Klembasovi hiši v Brežicah eno uro pred volitvijo.

(V Kamnici) so dne 19. t. m. imeli volitev volnih mož. Liberalna nemčurska stranka se je pač osmešila. Najbolj pa stari Jožef Schatz tamošnji učitelj, kateri se je postavil na liberaluško nemčursko stran in zoper svojega nadzornika. Naša volilna moža sta izbrana z nadpolovično večino.

(Volilni možje.) V tem tednu se vršé ali so se že izvršile volitve volilnih mož. Ker pride pri volitvi dež. poslancev vse na te volitve, lahko se zna, da so one sila imenitne. Kolikor slišimo, vršé se za slov. ljudstvo v cellem prav dobro. O drugih volilnih krajih ni dvoma, da bodo iz velike večine vse dobre, pač pa je v Mariborskem okraju sem ter tje ta volitev nevarna. Zato poročamo o njih bolj na drobno; kolikor smo izvedeli, so doslej te volitve nepričakovano dobre. Na primer:

Pri Šentilji v slov. goricah je vseh 9 volilnih mož za gg. dr. Radaja in c. kr. šolsk. nadzornika Robiča. — Pri sv. Jakobu v slov. goricah so volilni možje: župnik Fišer, kaplan Mlasko, veleposestnik Sirk, obč. predstojnik Karol Roškar in posestnik Breznik — vsi značajni narodni možje. — V Hočah kanonik M. Stranjšak in v Slivnici župnik Hirti pa posestnik Šunko. — V Skokah posestnik Bezjak, v Račah župan Mustafa in veleposestnik gosp. Franc Požegar. — V Podovi sami zanesljivi možje in isto tako v Rančah in v Framu. — V Slov. Bistrici: Stanovsko, Lušička ves, Peklo in Poličane vse dobre. Od drugod še nimamo zanesljivih poročil pa upamo, da bode vse dobro.

(G. dr. Dečko), kandidat za deželni zbor bode se volilnim možem predstavljal v nedeljo 22. junija po rani službi božji pri Kapeli, po večernicah pri sv. Jurju in na dan volitve v Ljutomeru v gostilni g. Vaupotiča.

Volilni možje naj se vdeležijo teh shodov, da spoznajo svojega kandidata.

(Telegram.) V celem Slov. Bistriškem okraji je do sedaj voljenih 31 narodnjakov ter 10 nasprotnikov.

(Iz Vuzenice) se nam piše, da volitve volilnih mož ondi niso bile srečne, najbolj zato ne, ker kmečki volilci še niso prav znali za nje.

(Mili dar.) Za novi altar sv. Ane v Framu je bivši župan, g. F. Pišek, kmet v Hotinji vesi 1 fl. blagovolil poslati. Hvala! Odbor.

(C. kr. namestnik.) Baron Gvido Kübeck je dopolnil 20. leto, odkar je c. kr. namestnik štajarske dežele. Dež. odbor mu je vsled tega priredil posebno čestitko.

(Imenovanje.) Gosp. Fr. Galler, c. kr. zemljiški knjigovodja v Mariboru, je dobil mesto zemlj. knjigovodje pri c. kr. dež. sodnji v Ljubljani.

(Skušnja.) Zadnjo soboto je bila na c. kr. gimnaziji v Mariboru skušnja iz štaj. zgodovine. Četrtošolci A. Jerovšek, Fr. Schmirmaul, K. Ozvalt in Fr. Krošelj so dobili pri njej darila za svoje izvrstno znanje. Učil je štaj. zgodovino g. prof. Horak in so mu učenci delali vso čast pri skušnji.

(Tatvina.) V noči 14. junija so vlomili tatje pri J. Vidoviči, obč. predstojniku v Leskoveci ter so mu odnesli slanine, oblačila in 82 gld. denarja. Sum gre na hrv. cigane.

(Tri rogove) ima krava pri nekem posestniku na Češkem. Dva sta enaka, kakor pri drugih kravah, srednji pa je podoben rogu ovna. Krava je že 9 let stara, pa je popolnem zdrava.

(„Koroških bukvic“), katere izdaja g. Fil. Haderlap, urednik „Mira“ v Celovci, je izšel 16. in 17. snopič pri g. J. Krajci v Novem mestu. Zvezek stane 10 kr.

(Birmancev) je bilo letos v Kozjanski dekaniji 2724. Pri sv. Emi 137, v Podčetrtku 326, v Polji 356, pri sv. Petru 372, v Podsredi 274, v Kozjem 209, na Pilštanji 376, v Planini 401 in pri sv. Vidu 273.

(Nemškutarija.) Kar jih vleče v Mariborskem okraji z nemškutarji, ti imajo bojda za kandidata g. dr. H. Schmidererja in Franca Purgaja. Nju ščit, pravi „M. Z.“, je svetel, kakor steklo, t. j. prazen. To se ve, da je resnica kar se tiče slov. jezika. Prvi ga ne mara znati, drugi pa ga noče govoriti — oba iz ljubezni do slov. kmetov-volilcev ali ka-li.

(Mlad goljuf.) Nek Henrik Dobnik, še le 18 let stari dečak iz Št. Lovrenca na kor. železnici, je ogoljufal več tamošnjih premožnih posestnikov za denar in je dobil zato pri c. kr. okr. sodnji v Celji 2 leti težke ječe in tudi v vsakem tednu nekaj posta.

(Bela žena.) V Rožni dolini razvezala je na predvečer Božjega Telesa smrt zakon, ki je trajal nad 50 let. Slovesno se ni obhajala

ta zlata poroka — razmere niso bile povsem ugodne — a na petdeseto obletnico svoje poroke pristopila sta oba zakonska Jože in Helena Kuglar, p. d. Zimaharja, k mizi Gospodovi, da sta tako na tihem Bogu dala čast in hvalo za vse prejete dobrote. Binkoštni ponedeljek pri zajutreku zadel je Lenčko mrtvud in Jože postal je čez 10 dni udovec.

(Samomor.) V Bunčanih pri Ljutomeru se je obesil A. Zemljič, sin tamošnjega posestnika, iz strahu pred sodnijo. Bil je v obtožbi zavoljo tepeža.

Listič uredništva. G, Fr. G. v B.: Stvar naj razsodi sodnija! — G. K. J. v D.: Nam so roke déli v spone in zato ne rečemo o Vaši brzovjavi ne bev ne mev. — G. J. S. na P.: S časom pride vse. — G. F. M. v L.: Vi terjate več, kakor je v naših močéh. G. L. M. pri K. Prav radi, samo na Vašo voljo pride.

Loterijne številke:

Trst 14. junija 1890:	38, 49, 88, 64, 11
Line „ „	77, 61, 85, 22, 38

Službo išče 2-2

ženska srednjih let, katera je doslej v farovžu 6 let služila. Najljubša bi ji bila služba sopen v farovžu. Naslov pri upravnistvu tega lista.

Novi prestavljeni živinski in kramarski sejem

bode na Hajdinji dne 8. julija. Kupci in prodajalci se uljudno vabijo; šreca od živine ni nikakega. 1-2

Velika žganjarija R. Wieser-ja v Hočah (Kötsch)

prideluje in razpošilja najboljšo in najcenejšo žganico. 2

Prostor najde 2-2

poštni praktikant s srednjimi šolami iz dobre hiše. Ponudbe na upravništvo „Slov. Gosp.“

Znamenit zaslužek,

ki vedno narašča in dolga leta traja, dobodo izrjene in zanesljive osebe (dosluženi žandarji imajo prednost), katere pridejo z ljudmi pogostoma v dotiko. Pisma pod naslovom: G. S. 1890 Graz poste restante. 9-25

Vabilo k občnemu zboru ormoške posejilnice,

2-3

registrovane zadruge z neomejeno zavezo,
ki bode v nedeljo, dne 29. junija 1890 ob 3.
uri popoldne v Čitalnici Ormoški.

Dnevni red:

1. Poročilo predstojnikovo, polaganje ko-
nečnega računa in bilance za leto 1889.
2. Poročilo nadzorstva o računih in bilanci
za leto 1889.
3. Predlog predstojništva in nadzorstva,
naj se čisti dobiček izroči združnemu pre-
moženju.
4. Dopolnilna volitev blagajnika, oziroma
enega uda v predstojništvo in dveh udov v
nadzorništvo.
5. Mogoči predlogi.

Drugo vabilo.

Ako ob zgorej navedeni tretji uri ne bi
bilo za sklepanje dosti navzočih udov, se koj
s tem vabilom za ta slučaj nesklepčnosti pr-
vega zborovanja odredi v smislu § 33 združ-
nih pravil drugo zborovanje na isti den 29. ju-
nija t. l., pa ob pol peti uri popoldne na
istem mestu in z istim dnevnim redom, kakor
je spredaj za prvo zborovanje odločen.

Ormož, dne 3. junija 1890.

J. Vertnik,
knjigovodja.

Dr. J. Geršak,
predstojnik.

Konkurs.

Od okrajnega odbora v Šmariji pri Jel-
šah se mesto živinozdravnika razpiše
s tem le:

Za to mesto je letna plača 260 gld. — in
čez to mu je za nadzorovanje vsakega živin-
skega sejma, ki se jih v okraji na leto 28 šteje
— svota 3 gld. odločenih. Tudi se plača tu-
kajšnjemu živinozdravniku za pregledanje kolin
v Šmarskem trgu na leto 24 gld.

Prositelji za to mesto izvolijo svoje kole-
kovane vloge, ki imajo biti obložene:

1. z diplomom,
2. z domovinskim, ter
3. s krstnim listom, in če mogoče, z dru-
gim spričalom do 15. julija semkaj poslati, in
je tudi spričalo znanja slovenščine pridjati, ker
je dostanje te službe od zadnjega odvisno.

Okrajni odbor v Šmariji pri Jelšah,
dne 6. junija 1890.

2-2

Načelnik: **Anderluh.**

Razpis.

Pri občini Marija-Gradec v prijaznem
Laškem trgu oddalo se bode za sedaj provizo-
rično služba občinskega tajnika z letno plačo
360 gld. in lepim prostim stanovanjem. S to
službo združeno je oskrbovanje pisarij pri dveh
obrtnih zadrugah z letno plačo 120 gld.

Prošnjiki naj vložijo postavno kolekovane,
s potrebnimi dokazi, kakor s spričevali o spo-
sobnosti v občinskih opravilih, o zmožnosti slo-
venskega in nemškega jezika v govoru in pi-
savi, o starosti, o zdravji in o pristojnosti pre-
videne prošnje vsaj do 22. junija t. l. pri pod-
pisanem županstvu.

Pri oddaji te službe oziralo se bode po-
sebnost na take prošnjike, kateri so slovenske
narodnosti ter so že služili ali še služijo kot
občinski tajniki.

Županstvo Marija-Gradec v Laškem trgu,
dne 29. majnika 1890.

2-2

Župan: **M. Ojsteršek.**

Učencec se sprejme v kovaški po-
duk pri Jožefu Prause,
kovaču pri sv. Jurju v slov. gor. Fant mora
biti pridnih starišev. 1-2

Robert Joherl,
zaloga špecerijskega blaga,
semen, deželskih pridelkov,
za šolo in pisarno potrebnih reči
v Ptujih

v predmestju Kaniži 35,
nasproti c. kr. okr. glavarstvu.

Podpisani usojam se p. n. občinstvu
naznaniti, da svoje blago cenó prodajam
in da sem špecialist v vseh teh rečeh;
imam tudi vsevrstne slatine, bakreni
vitrijol, 100 kilo 35 gld.

Ob enem opomnim, da kupujem jajca,
sirovo maslo, maslo in mravljinajajca.

S spoštovanjem

Robert Joherl
v Ptujih.

1-3